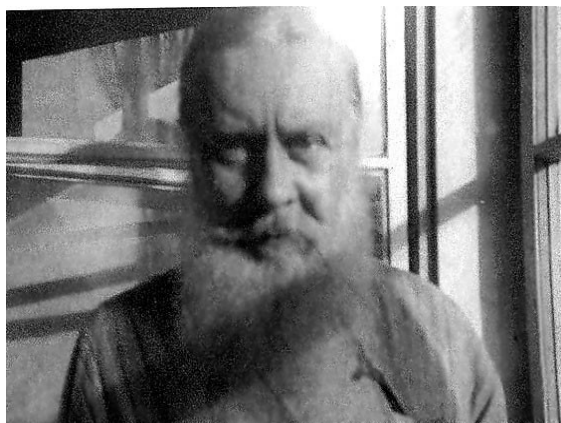

Тази кратка животописна бележка за протойерей Андрей Ливен помещаваме по случай деня на неговото рождение – 29 октомври (16 октомври, ст. ст.). Протойерей Андрей е роден баща на матушка игумения Серафима (Ливен) и най-близък сътрудник на светител Серафим Софийски Чудотворец. Бележката е написана от самата матушка Серафима през 2003 г.

КРАТКО ОПИСАНИЕ НА ДУХОВНИЯ ОБЛИК

НА ПРОТОЙЕРЕЙ АНДРЕЙ ЛИВЕН¹

Протойерей Андрей (в света княз Андрей Александрович Ливен) е роден на 29 октомври (н. ст.) 1884 г. в Харковското имение на своите родители „Змеево“. Неговият баща, княз Александър Андреевич Ливен, бил съратник на П. А. Столипин и управлявал Дворянската поземлена и Селската поземлена банки. Преди това той бил Броницки околийски предводител на дворянството. Починал рано, през 1901 г., когато о. Андрей бил на шестнадесет години.

Майката на отец Андрей – Александра Петровна Василчикова и нейните четири сестри останали без майка още в юношеска възраст. Покойната Евгения Владимировна (бабата на о. Андрей) имала сестра – графиня Мария Владимировна Орлова-Давидова, която била дълбоко вярваща и още от

¹ Протойерей Андрей е роден баща на матушка игумения Серафима (Ливен) и най-близък сътрудник на светител Серафим Софийски Чудотворец. Бележката е написана от самата матушка Серафима през 2003 г.

детските си години се стремяла към монашество. Като чувствала за свой дълг да се погрижи за осиротелите си племенници, тя се посветила на тяхното възпитание. Едва след като уредила живота им, Мария Владимировна създаде монашеска община в своето имение „Отрадное” и сама приела монашеско пострижение с името Магдалина. Тя била игуменка на тази община до самата си смърт. Неин духовен ръководител (отец) бил протоерей Алексей Колоколов (виж за него „Жизнеописанія отечественныхъ подвижниковъ благочестія 18 и 19 вековъ”, Январь, с. 174).

Манастирът на Игумения Магдалина или на Бабушка-Матушка², както я наричали роднините, станал семеен духовен център, особено за нейните племенници, на които тя предала своя религиозен дух и любовта си към Бога. О. Андрей още в юношеска възраст се занимавал с дърворезбата на иконостаса в строящия се манастирски храм. Обаче по-късно се увлякъл по окултизма и спиритизма и даже се включил в кръжок, който се занимавал с тези богопротивни учения. Като узнала за това, матушка Магдалина много се обезпокоила и веднага написала писмо на своя племенник с гореща молба да напусне небогоугодния кръжок. О. Андрей ѝ отговорил искрено, че търси истината и ако не я намери там, то веднага ще се откаже от окултизма. Навярно игумения Магдалина горещо се е молила за заблудилия се и Господ извършил чудо. В ръцете на ръководителката на кръжока попаднала книгата „Добротолюбие” и след като я прочела, тя разбрала, че учението, с което се занимават, представлява непосредствено общуване с бесовете. Тя споделила своето заключение с членовете на кръжока и у всички тях настанал духовен прелом. Самата ръководителка веднага постъпила в Шамординския манастир, където приела монашество, за да се покае и оплаче своя грях. О. Андрей горещо се обърнал към Господа, към Православната Църква и даже решил в бъдеще да стане свещеник, с което много утешил игумения Магдалина.

След като завършил Демидовския лицей със званието кандидат на юридическите науки, о. Андрей станал предводител на дворянството в подмосковска Коломна и живеел в имението на своята майка „Спаское”. През 1910 г. той се оженил за София Александровна Стахович. Младото семейство било добре обезпечено материално, но живеело много скромно. Като предводител на дворянството о. Андрей дотолкова жертвено изпълнявал своите задължения, че понякога дори забравял да се нахрани. Времето било военно и имало много работа.

² Игра на думи на руски език: наричали игумения Магдалина Бабушка-Матушка (баба-майка), защото тя била тяхна баба по кръвно родство и духовна майка, като игумения. – бел. прев.

О. Андрей бил със слабо здраве, тринадесет пъти през живота си боледувал от възпаление на белите дробове. В средата на 1917 г., след поредното заболяване, той заминал със семейството си на лечение в Сочи, в имението на чичото на София Александровна и там го заварила революцията. В Сочи о. Андрей, вече духовно настроен, имал щастието да срещне благочестивия свещеник о. Сергей, който бил под духовното ръководство на един кавказки отшелник (впоследствие новомъченик). О. Сергей започнал да ръководи о. Андрей в духовния живот, давал му душеполезни книги и го учил на молитва.

О. Андрей прекарал три години със семейството си в Сочи. През това време завършила гражданската война и започнала обща евакуация. О. Андрей успял да отправи семейството си в Новоросийск, откъдето София Александровна с трите деца и роднините заминала за Константинопол (Иstanbul). Самият о. Андрей успял да замине по-късно и по чудо се срещнал със своето семейство на остров Антигона, близо до Константинопол.

През 1921 г. о. Андрей пристигнал в България. По това време управляващ руските православни общини в България бил наскоро пристигналият тук епископ Серафим (Соболев), архиерей с праведен живот, строг монах, отличаващ се със своята пламенна любов към Бога и ближните, със своето смирение, кротост и едновременно с това, с гореща ревност за съхраняването на чистотата на светата православна вяра. О. Андрей се запознал с него, оценил неговите духовни дарования, привързал се към него с цялото си сърце и станал негов верен и предан духовен син. Той поверил на духовното ръководство на праведния архипастир и цялото си семейство – матушка София Александровна и шесте си деца – двама сина и четири дъщери, две от които впоследствие приели монашество. На пострижението на своята старша дъщеря³, което извършил архиепископ Серафим, о. Андрей плакал от радост и умиление.

О. Андрей споделил с владиката своето отдавнашно желание и решение да послужи на Бога в свещенически сан и през 1924 г. бил ръкоположен от него. В този ден цялото семейство на ръкополагания свещеник се причастило, радвало се и благодарило на Господа за великата милост. След ръкоположението духовната връзка на о. Андрей с праведния владика още повече се задълбочила и през 1926 г. той бил назначен за секретар на епархийския съвет.

³ Става дума за самата матушка Серафима (в света Олга Ливен).

Трябва да кажем, че положението на емиграцията по това време било крайно тежко. Макар и мнозина руски учени специалисти да били оценени в България и да били назначени на съответстващите им длъжности, общата маса емигранти живеела в пълна нищета. Самият владика Серафим се намирал в трудно материално положение, но като любещ отец на своето страдащо паство всячески се стараел да облекчи горчивата участ на бежанците. В това свято дело секретарят на епархийския съвет о. Андрей се оказал неоценим помощник.

По поръка на владиката той тичал по различните учреждения и ходатайствал за нуждаещите се руски емигранти. Едни трябвало да се настаняват безплатно в болници, други – в инвалидни домове, трети – да се уреждат на работа, да се измолват пенсии и всякакъв вид материални помощи. Всичко това о. Андрей изпълнявал самоотвержено, със сърдечно съпричастие и топла любов. Случвало се, току-що върнал се от дълга църковна служба, да седне да пие чай и да дойде просител със своята насъщна нужда. Любвеобилният батюшка оставя всичко и отива да послужи на ближния. Той се отличавал с пълна нестяжателност. Хранил всички, които идвали в неговия дом, независимо, че самият той бил беден и понякога оставал без стотинка. Под благодатното влияние на владика Серафим добрите природни качества на о. Андрей още повече се развивали в прекрасни християнски добродетели.

През тези години положението на руските монаси на Атон било бедствено. Те почти гладували, тъй като останали без материална поддръжка от Русия. Владика Серафим организиран в България събиране на средства за гладуващите руски атонски монаси и във връзка с това те често пристигали в София. О. Андрей ги приемал с любов и ходел с тях по разни учреждения за снабдяването им с храна и дрехи, намирал благодетели за материалното им подпомагане.

С нежната си и любеща душа о. Андрей привличал към себе си малките деца. Те така го обичали, че когато той вървял през градската градина и по улиците към църквата, оставяли игрите си и тичали да вземат благословение от своя голям батюшка (о. Андрей бил изключително висок на ръст) и да целунат неговия нагръден кръст.

О. Андрей имал много духовни дарования, бил високо интелигентен и често употребявал всичко това за духовна полза на хората. Той имал мъдрост и дар да достига до най-дълбоките струни на човешката душа. Случвало се да дойде при него посетител, който е съвсем невярващ. Отецът започвал да води с него

съвсем светски разговор и постепенно достигал до сърцето му, а разговорът завършвал с изповед, причастие със светите Христови Тайни и начало на нов християнски живот. Веднъж се случило така, че само за една седмица един руски католик и един руски протестант след подобна мъдра и тактична беседа се завърнали в лоното на светата Православна Църква.

През 1938 г. протоерей Андрей съпровождал архиепископ Серафим на Втория всезаграничен руски църковен събор, където той подкрепял своя праведен архиерей, споделяйки напълно неговите възгледи.

В деянията на този събор четем изказването на протоерей Андрей, в което той говори, че главна ценност на Заграничната Църква е съхраняването на чистотата и неповредено Православие и русите трябва твърдо да се придържат към тази чистота. Той подчертава, че молитвеното общение с иноверните е неканонично и за православните е недопустимо да вземат участие в икуменическите конференции под каквато и да било форма.

С цялото си любещо и предано сърце о. Андрей помагал на владика Серафим, отменял го като секретар навсякъде, където можел, и с това му давал възможност да пише богословските си трудове в защита на светото Православие.

О. Андрей починал през 1949 г.⁴ след операция, а на следващата година се представил пред Господа и неговият духовен отец архиепископ Серафим.

С благословието на владика Серафим на гроба на протоерей Андрей стои надпис: „Блажени милостивите, защото те ще бъдат помилвани”.

Така зрънцето, зложено в сърцето на о. Андрей от игумения Магдалина в Русия, дало своите обилни плодове в България под благодатното духовно ръководство на владика Серафим.

4 На 19 юни. – бел. прев.